

*Anna Katharina Emmerick (geb. 8-9-1774, gest. 9-2-1824)
Profiel- en en-face-tekening door Clemens von Brentano*

JUDITH VON HALLE

Anna Katharina Emmerick

Een rehabilitatie

cichorei

DANK

Mijn hartelijke dank voor de vriendelijke welwillendheid en ondersteuning van mijn plan gaat uit naar de mensen van de gedenkplaats van Anna Katharina Emmerick in Dülmen, vooral naar de auteur Günther Scholz alsook naar Claire en Ludger Hillermann.

Evenzo gaat mijn dank uit naar Jozef de Raedemaker, zonder wiens weergaloze betrokkenheid een intensief speurwerk met betrekking tot de originele dagboeken van Brentano nauwelijks of slechts met aanzienlijke moeite mogelijk geweest zou zijn.

VERANTWOORDING VAN DE AFBEELDINGEN

De originelen van de afbeeldingen op blz. 2 en blz 13 bevinden zich in het 'Freie Deutsche Hochstift' in het Goethehuis in Frankfurt, waar de nalatenschap van Brentano wordt bewaard. Alle andere afbeeldingen (behalve de afbeelding op blz. 208: foto John Wilkes) werden ter beschikking gesteld door de gedenkplaats van Anna Katharina Emmerick in Dülmen. (op blz. 128 en 138 foto J.v.H.)

Halle, Judith von

Anna Katharina Emmerick. Een rehabilitatie – Amsterdam: Cichorei
ISBN 978 94 91748 06 6

Vertaling: Kitty Steinbuch

De vertaling is gebaseerd op de Duitse uitgave verschenen in 2013

Layout en zetwerk: Jaap Verheij

Oorspronkelijke titel: *Anna Katharina Emmerick. Eine Rehabilitation*

© 2013 Verlag für Anthroposophie, Dornach

Nederlandse rechten: Uitgeverij Cichorei, Van Beuningenplein 15-2, 1051 VS Amsterdam 2013

Deze uitgave kwam tot stand met financiële ondersteuning van het Boekenfonds Judith von Halle, onder fonds 2228 bij de Iona Stichting te Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

OPDRACHT

Thomas van Aquino

‘Tegen de morgen zag ik deze heilige in een kamertje zitten en schrijven. Meerdere geestelijken kwamen bij hem binnen en disputeerden heftig met hem over wat hij had geschreven.

Hij hield zijn papieren echter bij zich en wees de anderen wat terug. Nu zag ik hem een kerk binnengaan, heel alleen.

Hij legde de papieren of het boek op het altaar en haalde uit een vakje onder het tabernakel een kruis tevoorschijn, dat ongeveer een handlengte groot was. Dat legde hij op dat wat hij had geschreven en nu legde hij zich neer aan de voet van het altaar en bad intens, waarop hij een stem van God vernam dat het goed was wat hij had geschreven en ik zag hem met zijn boek weer naar zijn cel terugkeren.’

Katharina Emmerick

In: Clemens Brentano: dagboekantekening van 7 maart 1820

Inhoud

Voorwoord bij de Nederlandse vertaling	11
Voorwoord	13
DEEL I	
De beweegredenen voor de rehabilitatie van Anna Katharina Emmerick	17
DEEL II	
Over de biografie van Anna Katharina Emmerick	51
Kindertijd en enige wezenskenmerken	54
Jeugdjaren en innerlijke roeping	60
Het kloosterleven – innerlijke vervulling ondanks harde leefomstandigheden	63
De vertrouwenspersoon abbé Lambert en de opheffing van het klooster	65
De stigmatisatie en de ontmoeting met de arts dr. Wesener	67
Het fenomeen van het niet kunnen verdragen van voedsel	73
Een leven bijna zonder privésfeer	81
Het mysterie van het herkennen van relikwieën	85
Praktische liefde tot de medemens: het overnemen van het lijden van anderen	103
Het dagboek van dr. Franz Wilhelm Wesener	106
De lotsontmoeting met Clemens Brentano	109
De dagboeken van Clemens Brentano en de vraag naar de authenticiteit van de Emmerick-berichten	124
De vervalsende bewerking van de Brentano-aantekeningen na diens dood	142

Het door de overheid afgedwongen onderzoek	148
De dood van Anna Katharina Emmerick en de achtergrond van haar ziektes	176
Het geestelijk bewustzijn van Anna Katharina Emmerick	181
DEEL III	
De geestelijke ‘rozenbloesems’ – oorspronkelijke getuigenissen van Anna Katharina Emmerick	189
Het lezen in de geestelijke kronieken	193
Over de verlossingsgedachte en de kritiek op de geestelijke onverschilligheid van de mensheid	198
Waarneming van de kruisiging van Christus in de etherwereld	203
Het inzicht in de dualiteit van de tegenmachten	205
Het inzicht in het ‘fantom van het fysieke lichaam’ en de geestelijk-lichamelijke constitutie van de ‘paradijselijke’ mens	209
Bovenzinnelijk verkregen kennis van politieke gebeurtenissen uit die tijd en de geestelijke achtergronden daarvan	213
De gave van de bovenzinnelijke bestemming van geneeskrachtige kruiden	217
De bewuste relatie met de hiërarchie van de engelen	218
Epigram-achtige wijsheden en inzichten alsook imaginaties	221
Over spiritistische behandelingen van zieken en het intellectuele materialisme	224
Over de vrijheidsgedachte in zijn samenhang met Christus en over het sociale organisme van de mensheid	225
Toelichtingen op het occulte lezen en horen	228
Over het inzicht in de zogenoemde dubbelganger en diens omvorming	229
Een imaginatie van de Heilige Triniteit	231
Anna Katharina Emmerick over haar geestelijke opdracht	232
Epiloog – over de historische persoonlijkheid en de onsterfelijke individualiteit van Anna Katharina Emmerick	233

Nawoord	239
Getuigenissen over Anna Katharina Emmerick	253
Aantekeningen	257
Over de auteur	281
Boeken van Judith von Halle	282

Voorwoord bij de Nederlandse vertaling

Voor zover wij weten is dit het eerste ooit verschenen boek, dat gaat over leven en werk van een persoon die de stigmata ontving, en dat geschreven werd door een auteur, die eveneens (in 2004) de stigmata heeft ontvangen.

De aanleiding voor het schrijven ervan was de kritiek die een bestuurslid van de Antroposofische Vereniging in Dornach, de heer Prokofieff, in 2008 over het stigmataverschijnsel publiceerde. Hij had daarmee in feite de stigmatisatie van Judith von Halle op het oog, maar omschreef haar situatie als die van ‘Katharina von Emmerich’. De heer Prokofieff wees stigmatisatie radicaal af, waarbij hij zich ook zeer kritisch over de persoon van Anna Katharina Emmerick uitliet.

Dit was voor Judith von Halle reden om een apologie samen te stellen. Zij bestudeerde daarvoor het leven en werk van Anna Katharina Emmerick zeer grondig en deed dit mede met gebruik van historisch bronnenmateriaal, o.m. uit archieven in het documentatiecentrum in Dülmen en in het ‘Freie Deutsche Hochstift’ in het ‘Goethehaus’ te Frankfurt.

Judith von Halle ontdekte bij haar onderzoek dat Anna Katharina Emmerick behalve over de gebeurtenissen uit de tijd van Jezus’ leven ook algemene, zeer fundamentele uitspraken over de mensheidsontwikkeling had gedaan, en daarnaast ook bezig was met de concrete wereldproblemen van die tijd, waartoe bijvoorbeeld de Napoleontische oorlogen behoorden.

Het boek bestaat uit drie delen:

- In het eerste deel wordt ingegaan op de kritiek van de heer Prokofieff. Wanneer men in deze discussie niet is geïnteresseerd zou men dit deel kunnen overslaan. Toch bevat ook dit deel zeer karakteristieke uitspraken over Anna Katharina Emmerick, die bij de totale beoordeling een rol kunnen spelen. Bovendien geeft deze apologie mede een beeld van de discussie die in grote delen van de samenleving over de relevantie van het stigmatagebeuren wordt gevoerd.

- In het tweede deel staat de levensbeschrijving van Anna Katharina Emmerick centraal. Haar jeugd, de diep religieuze ontwikkeling, het optreden van de wondtekenen in de verschillende stadia, haar verdere leven onder bijna onmenselijke omstandigheden, en tenslotte haar overlijden. In dit deel komen ook haar visioenen over het leven van Jezus aan de orde, die inmiddels wereldwijd een grote verspreiding hebben gevonden, als bron van religieuze verdieping.
- In het derde deel komen de bijzondere getuigenissen, door Judith von Halle aangeduid als ‘geestelijke rozenbloesems’, aan de orde.

Driebergen, juli 2013

De redactie

Voorwoord

In het afgelopen jaar hebben we de 200e geboortedag herdacht van een individualiteit, wiens toenmalige levensweg en toekomstwijzende missie op uiterst belangrijke wijze verbonden is met het spirituele leven van Europa: het zogenoemde kind van Europa, *Kaspar Hauser*. Geheel afgezien van de eigen missie van Kaspar Hauser, waarover het in deze bijdrage verder niet zal gaan, is juist aan hem duidelijk geworden dat je pas dan een voorzichtig begrip voor zijn wezen kunt opbrengen, wanneer je een hoogstaand principe voor ieder oordeelsproces volgt: de intensieve – met zo min mogelijk vooroordelen – *waarneming* van een, later met de hiermee corresponderende begrippen te verbinden, fenomeen.

Het wezen van Kaspar Hauser is in deze vrijlatende zin *geobserveerd* door ‘Professor [Georg Friedrich] Daumer, een man die men niet hoog genoeg kan waarderen’,¹ aan wie de grote verdienste toekomt om de fenomenen, die zich aan Kaspar Hauser voordeden, uitvoerig en onder grote terughouding van pogingen tot eigen uitleg, gedocumenteerd te hebben. Zonder deze ‘*onbevangenheid jegens alle levensverschijnselen*’² van de kant van Georg Friedrich Daumer zou het ons tegenwoordig niet mogelijk zijn om ons een verregaand werkelijkheidsgetrouw beeld te vormen van de persoonlijkheid en de levensbijzonderheden van Kaspar Hauser. De aantekeningen van Daumer vormen daarom een grote meevaller voor hen die zich zowel over het zielsmatig-geestelijke als over het lijfelijk-fysiologische wezen van Kaspar Hauser, respectievelijk over de bij hem opgetreden fenomenen van menskundige aard een voorstelling of zelfs een oordeel willen vormen.³

Een aanpak zoals die van Daumer is juist met betrekking tot nog onbekende en daarom voor de mens makkelijk als onwaarschijnlijk te achten levensverschijnselen het uitgangspunt voor ieder wetenschappelijk werk, aan het einde waarvan een feitelijk inzicht van de waargenomen verschijnselen moet staan. De beoordeling van een fenomeen, dat niet op grond van deze aanpak ontstaat, mist iedere grondslag.

Dit is een feit dat je makkelijk kunt begrijpen, en toch kun je waarnemen dat

de uitvoerige en onbevooroordeelde waarneming van een onbekend fenomeen, zoals dat 150 tot 200 jaar geleden nog werd gepraktiseerd, juist in intellectuele en ook in geesteswetenschappelijke, ja zelfs in antroposofische kringen tegenwoordig niet meer zo erg geliefd is. Zoals altijd bevestigen uitzonderingen de regel. Misschien is de mens van tegenwoordig te hoogmoedig geworden en meent hij dat tijdrovende waarnemingsprocessen overbodig zijn gezien zijn verlichte denken. Daarbij komt dat het ene aanvankelijk niets met het andere te maken heeft. Het gaat om twee onderscheiden processen. Vele mensen hebben tegenwoordig wellicht daarom weinig belangstelling voor de ‘Daumerse’ methode, omdat ze enerzijds de moeite en de tijd, die dit vraagt, schuwen en omdat ze anderzijds vervuld zijn van een onderbewuste en daarom juist panische angst, door de onbevange observatie van een hen onbekend fenomeen aan het eind zelfs tot een inzicht, tot een oordeel te komen dat met de hen bekende, traditionele voorstellingen niet volledig of mogelijkkerwijs zelfs helemaal niet overeenkomt.

De ervaring, dat je door zo’n zelfcorrectie, ja juist de *‘tweevoudige omsmelting van het oordeel’*⁴ in ieder opzicht alleen maar rijker kunt worden, zou juist een aansporing kunnen zijn om te oefenen in deze vorm van inzicht- en oordeelsvorming. En niets anders doet de antroposofische geestesleerling wanneer hij over de grenzen gaat van de kennis der natuur en met zijn schouwende blik in de geestelijke wereld doordringt. Want juist als je een blik wilt werpen over de grenzen van onze zintuiglijke wereld, *dan moet je alles laten vallen* wat ons in het dagbewustzijn vertrouwd is. Anders kunnen wij geen enkele nieuwe ervaring opdoen, geen enkel nieuw inzicht verkrijgen. Dat geldt uiteraard ook voor de zintuiglijke wereld.

Juist wanneer het gaat om een mensenleven, om de beoordeling van een individualiteit, bespeurt de gezonde, integere mens bijna instinctief, of beter gezegd intuïtief, de morele aanmaning tot bijzondere terughouding, tot bijzondere omzichtigheid. Hij vermoedt of weet dat kosmische krachten en de kosmische wil van een hele reeks goden werken en scheppen aan de individualiteit. En zo kan hij ervaren: Iedere individualiteit, die aan een beoordeling wordt onderworpen, heeft het onvoorwaardelijke recht op de waardering van haar goddelijke, haar godgewilde wezen. En hij zal verder tot zichzelf zeggen: Als ik op het punt sta om mij te wagen aan een beoordeling van het zielsmatig-geestelijke wezen van een andere individualiteit en hierover een oordeel te vellen en zelfs in de openbaarheid te brengen, moet ik mij allereerst zelf grondig onderzoeken – mijn zuiverheid van ziel, mijn motieven – , of mij dat eigenlijk wel past, of ik alle daartoe benodigde

voorwaarden heb vervuld, om deze individualiteit en haar eerbiedwaardige karma in haar recht te laten.

Blijkbaar treden er maar zeer zelden mensen op die het gegeven is om een werkelijk, niet door het persoonlijke vertroebeld, inzicht te hebben in de natuur, het lot, het geestelijk karakter van een medemens; en ofschoon zulke bijzondere persoonlijkheden, waartoe bijvoorbeeld ook Rudolf Steiner behoorde, over zulke gaven beschikken, zal men bij hen nauwelijks kunnen vinden, dat zij zich desondanks niet met alle omzichtigheid uitgebreide waarnemingen van de betreffende persoonlijkheid zouden hebben verschaft voordat ze tot een uitspraak komen.

Zoals Kaspar Hauser is ook Anna Katharina Emmerick in de laatste tijd ten offer gevallen aan een te snelle en niet door feiten ondersteunde beoordeling, respectievelijk eerder *veroordeling*. Daarbij biedt ons de zo buitengewone persoonlijkheid van Anna Katharina Emmerick de mogelijkheid om een aanpak te oefenen die wij uit louter intellectuele zelfgenoegzaamheid helemaal niet meer zo goed beheersen. Precies gezegd is het een trinitarische aanpak, en wel van het hart: de *verwondering* over wat ons tegemoet komt, de *deelneming* aan het wezen en het lot van de ander en – als wij ten slotte in de richting van een oordeelsvorming willen gaan – de vorming van het *geweten*.

Als het ons zou lukken om bij de ontmoeting met Anna Katharina Emmerick allereerst deze drie stappen te voltrekken – en Anna Katharina Emmerick maakt dit ons makkelijk –, dan zouden wij rijkelijk worden beloond!

Wat zou er gebeuren als men het anders aanpakt? Als men helemaal niet eerst doordringt tot de eerste kwaliteit van deze trinitarische harte-activiteit, de verwondering, eenvoudig omdat men iedere waarneming van de betreffende persoon weigert, die hem de verwondering echter überhaupt eerst mogelijk kan maken? – Men zou op deze manier geen deelneming kunnen ontwikkelen aan die mens. Men zou geen inzicht kunnen opbrengen voor het Ik van de andere mens, geen begrip – noch met het hart, noch met het verstand. En zou men ten slotte ondanks alles een oordeel uitspreken – men zou het slechts doen met veronachtzaming van zijn geweten.

Om zo'n fataal proces, zoals dat blijkbaar ten grondslag ligt aan de vernietigende kritiek over Anna Katharina Emmerick van de auteur Sergej Prokofieff, heilzaam te bestrijden en eventuele nieuwe te voorkomen, werd dit boek geschreven. De belangrijkste kritiekpunten van Sergej Prokofieff worden in het eerste deel van dit boek beschreven, omdat deze juist de impuls gaven voor een dringend noodza-

kelijke en door dit boek hopelijk duidelijke rehabilitatie van Anna Katharina Emmerick. De lezer die niets wil weten van deze kritiekpunten – bijvoorbeeld omdat hij geen antroposoof is en zich daarom niet interesseert voor de op antroposofisch terrein gevoerde uiteenzettingen met de beweringen van Sergej Prokofieff; of ook om andere redenen –, maar gewoon een ontmoeting met Anna Katharina Emmerick zou willen ervaren middels de biografische schets in het tweede deel alsook de originele getuigenissen die in het derde deel zijn opgenomen, zou het eerste deel van dit boek kunnen overslaan en doorbladeren naar het tweede deel.

Onafhankelijk van het gegeven of iedere lezer met betrekking tot de volgende opmerking de nodige ruimhartigheid, beter gezegd het innemen van een passend standpunt vanuit een hogere visie wel of niet kan opbrengen, zou ik op deze plek toch willen verzekeren dat het niet alleen mijn oprechte verlangen is, maar dat ik er ook van overtuigd ben, met dit boek niet alleen Anna Katharina Emmerick, maar ook Sergej Prokofieff een dienst te bewijzen.

16 februari 2013

Judith von Halle

DEEL I

De beweegredenen voor de rehabilitatie van Anna Katharina Emmerick

‘Tegenwoordig zie je deze mentaliteit in de manier waarop deze alles wat optreedt als herovering van de oude wijsheid, nu in het zielsmatige wil verstoren. Dit zou niet mogen gebeuren. Als tegenwoordig steeds weer, waar dat maar kan, wordt beweerd: Ja, in de tijd van Christus, in de tijd van de apostelen, toen waren er nog openbaringen; tegenwoordig mag dat niet. Tegenwoordig is dat zonde, tegenwoordig is dat leugen, tegenwoordig is dat bedrog. Als dit wordt beweerd, dan is dat antichristelijk, is het tegengestelde van christelijk. Om op dit gebied te weten waar men aan toe is, behoort ook voor de mens die naar waarheid streeft, in zekere zin al tot de opgaven van deze tijd.’

Rudolf Steiner, voordracht van 29 december 1917 (GA 180)